The Early Prophets - One Book, One Theme - class # 18 Asking for a King - Shmuel Aleph chapters 8 thru 12 [Be careful what you pray for]

Source sheet for TIM shiur by Menachem Leibtag/

I. Identifying the unit – from chapters 8 thru 12

Shmuel chapters 1->7 / Shmuel the Prophet & Judge

Review key proofs, especially based on final psukim of chapter 7

Chapter 8

The people request a King/ & God's response

Chapter 9

Shaul looking for his father's donkeys

Chapter 10

Shaul is anointed – and the signs come true Followed by the FIRST coronation of Shaul

Chapter 11

The war again Amon

Chapter 12

The second coronation of Shaul -

Followed by Shmuel's rebuke and the closing verses

Note how chapter 13 begins a NEW unit

[classic header from now thru the book of Kings]

II. Who appoints the Kings, Hashem or the People?

Discussion – Was Moshe Rabeinu a 'king'? If so, who appointed him?

A. Who made Moshe 'the official leader' - God or the Elders?

See Shmot 3:10-18 & 4:29-31 [Discuss who appointed the Elders?]

Shmot chapter 3

י וְעַתָּה לְכָה וְאֶשְׁלָחֲךּ אֶל-פַּרְעֹה וְהוֹצֵא אֶת-עַמִּי בְנִי-יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם .יֹא וַיּאמֶר משֶׁה אֶל-הָאֱלֹהִים מִי אָנֹכִי כִּי אֵלֵךְ אֶל-פַּרְעֹה וְכִי אוֹצִיא אֶת-בְּנֵי יִשְׁרָאֵל מִמִּצְרָיִם .יֹב וַיּאמֶר כִּי-אֶהְיֶה עִמֶּךְ וְזָה-לְּךְ הָאוֹת כִּי אָנֹכִי שְׁלַחְתִּיךּ בְּהוֹצִיאֲךְ אֶת-הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעַבְּדוּן אֶת-הָאֱלֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה .

יג וַיּאֹמֶר מֹשֶׁה אֶל-הָאֱלֹהִים הִנֵּה אָנֹכִי בָא אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמֵרְתִּי לָהֶם אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם וְאָמְרוּ-לִי מַה-שְׁמוֹ מָה אמֵר אֲלֵהֶם... **טו** וַיּאמֶר עוֹד אֱלֹהִים אֶל-משֶׁה כֹּה-תאמֵר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב שְּלָחַנִי אֲלֵיכֶם זֶה-שְּמִי לְעלָם וְזֶה זִכְרִי לְדֹר דֹּר

טז לד וְאָסַפְתָּ אֶת-זִקְנִי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלַהֶּי יְהְוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם נִרְאָה אֵלֵי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב לֵאמֹר בְּקֹד פָּקַדְתִּי אֶתְכֶם וְאֶת-הֶעֲשׂוּי לָכֶם בְּמִצְרָיִם יֹז נָאֹמֵר אַבְלָה אֶתְכֶם מֵעֲנִי מִצְרַיִם אֶל-אֶרֶץ הַבְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֲמִרִי אַבְּרִיִם אֶל-אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ יח וְשָׁמְעוּ וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבִּוּ יִהְנִי יִשְׂרָאֵל אֶל-מֶלֶדְ מִצְרַיִם -וַאֲמַרְתֶּם לְּקֹלֶדְ וּבְאָתָ אַתְּה וְזִקְנִי יִשְׂרָאֵל אֶל-מֶלֶדְ מִצְרַיִם -וַאֲמַרְתָּם לְקֹרָה עָלֵינוּ וְעַתָּה נֵלְכָה-נָּא דֶּרֶדְ אֵלִינוּ וְעַתָּה נֵלְכָה-נָּא דֶּרֶדְ שְּׁלְשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר וְנִזְבְּחָה לֵיהוָה אֱלֹהֵינוּ וּ לֵהִינוּ הַרִּבְר וְנִזְבְּחָה לֵיהוָה אֱלֹהֵינוּ וּ הַבְּר וְנִזְבְּרְחִה לֵיהוָה אֱלֹהֵינוּ וּתְרָה בְּמִים בַּמִּדְבָּר וְנִזְבְּחָה לֵיהוָה אֱלֹהֵינוּ

אַ וַיּ**עָן מֹשֶׁה וַיּאֹמֶר וְהֵן לֹא-יַאֲמִינוּ לִי וְלֹא יִשְׁמְעוּ בְּקֹלִי** פִּי יאמְרוּ לֹא-נִידְּק מֹה (מַה-זֶה) בְּיָדֶדְ וִיּאֹמֶר מַשֶּׁה .גּ וִיּאֹמֶר מַשְּׁה וֹמָדְּ הָיִהָה אֵלֶידְ יְהוָה .בּ וַיּאֹמֶר אֵלֶיו יְהוָה מזה (מַה-זֶה) בְּיָדֶדְ וִיּאֹמֶר מַשְּׁה אַלִידְ יְהוָה אַלִידְ יְהוָה אַלִים וֹיְהִי לְנָחָשׁ וַיְּנָס מֹשֶׁה מִפְּנָיו .דֹ וַיִּאֹמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה שְׁלַח יָדְדְּ הַיִּשְׁה שְׁלַח יָדוֹ וַיַּחֲזֶק בּוֹ וַיְהִי לְמַשֶּׁה בְּכַפּוֹ.

כֹּז וַיּאֹמֶר יְהוָה אֶל-אַהָּרֹן לֵךְ לִקְרַאת מֹשֶׁה הַמִּדְבָּרָה וַיֵּלֶּדְ וַיִּפְּגְשׁהוּ בְּהַר הָאֱלֹהִים וַיִּשַּׁק-לוֹ .כֹח וַיַּגֵּד מֹשֶׁה לְאַהְרֹן אֵת כָּל-דִּבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ וְאֵת כָּל-הָאֹתֹת אֲשֶׁר צְּנָהוּ .כֹט וַיִּלֶךְ מֹשֶׁה וְאַהְרֹן וַיַּאַסְפוּ אֶת-כָּל-זִקְנֵי בְּנִי יִשְּׂרָאֵל .ל וַיְדַבֵּר אַהְרֹן אֵת כָּל-הַדְּבָרִים אֲשֶׁר-דָּבֶּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה וַיַּעֲשׁ הָאֹתֹת לְעֵינֵי הָעֶם .לֹא וַיַּאֲמֵן הָעָם וַיִּשְׁמְעוּ כִּי-פָּקַד יְהוָה אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ... Chapter 5

א וְאַחַר בָּאוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיּאׁמְרוּ אֶל-פַּרְעֹה כֹּה-אָמֵר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שַׁלַח אֶת-עַמִּי וְיָחֹגוּ לִי בַּמִּדְבָּר . ו

Relate to the events in Shmot chapter 5; 14:9-12; 16:3; 17:3-4; 19:3-8 and Korach

Moshe sharing his leadership

See Bamidbar 11:16-17 (in light of Shmot chapter 18:25-27)

טז ויאמר ה'אל-משה, אספה-לי שבעים איש מזקני ישראל, אשר ידעת, כי-הם יִקני הָעָם וְשֹׁטְרָיוֹ; וֹלָקַחִתָּ אתָם אֵל-אהֵל מועד, וַהַתַיַצְבוּ שַׁם עַמַּדְ.

16 And the LORD said unto Moses: 'Gather unto Me seventy men of the elders of Israel, whom thou knowest to be the elders of the people, and officers over them; and bring them unto the tent of meeting, that they may stand there with thee.

יז וַיַרַדְתִּי, וַדְבַּרְתִּי עִמְּדְ שַׁם, **וַאַצַלְתִּי מִוּ**־ הַרוֹחַ אֲשֵׁר עַלֵּידּ, וְשַמְתִּי עַלֵּיהֶם; וְנַשְאוּ אַתָּדְ בְּמַשָּׁא הָעָם, וְלֹא-תַשָּׁא אַתָּה לְבַדִּדְּ. 17 And I will come down and speak with thee there; and I will take of the spirit which is upon thee, and will put it upon them; and they shall bear the burden of the people with thee, that thou bear it not thyself alone.

III. When Yoash is made King - Melachim bet chapter 11

the LORD and the king and the people, that יהוָה וֹבִין הַמֶּלֶדְ וֹבִין הָעָם, לִהְיוֹת they should be the LORD'S people; between the king also and the people.

יז וַיִּכְרת יָהוֹיָדָע אֶת-הַבְּרִית, בֵּין And Jehoiada made a covenant between

IV. The Biblical theme of nationhood – in relation to Covenant

Breishit 12:1-3 - Nationhood: Reward or Purpose?

א ניאָמֶר ה אֶל-אַבְרָם, לֶדְ-לְדְ מַאַרְצְדְ וּמְמוֹלַדְתְּדְ וּמְבֵּית 1 Now the LORD said unto Abram: 'Get thee out of thy country, and from thy forther sand from thy forther said trom thy said trom thy forther said trom thy אָבִיךּ, אֵל-הַאַרֵץ, אֲשֶׁר אַרְאַדַ. house, unto the land that I will show thee.

country, and from thy kindred, and from thy father's

ב וְאֶעֶשְׂדָּ, לְגוֹי נָדוֹל, וַאֲבָרֶכְדָּ, וַאֲנַדְּלָה שְׁמֶדּ ; וֶהְיֵה,

2 And I will make of thee a great nation, and I will bless thee, and make thy name great; and be thou a blessing.

ָג וַאֲבָרְכָה, מְבָרְכֶידּ, וּמְקַלֶּלְדּ, אָאֹר; וַנְבַרָכוּ בַדָּ, כֹּל מַשְפַּחת הַאַדְמַה

3 And I will bless them that bless thee, and him that curseth thee will I curse; and in thee shall all the families of the earth be blessed.

The covenant at Sinai – Shmot 19:5-6

הֹ וְעַתַּה, אָם-שָׁמוֹעַ תִּשִּׁמְעוֹ בִּקלִי, וּשְׁמַרְתֵּם, אֶת-בִּרְיתִי--**וְהְיִיתְם ַלִּי סְגַּלֶּה מַכַּל- הַעַמִּים**, כִּי-לִי כַּל-הַאַרֵץ.

5 Now therefore, if ye will hearken unto My voice indeed, and keep My covenant, then ye shall be Mine own treasure from among all peoples; for all the earth is Mine;

ו וְאַתֶּם תַּהְיוּ-לִי מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים, וֹגוֹי קַדוֹשׁ : אֵלֵה, הַדְּבַרִים, אַשֶּׁר תִּדָבָּר, אֱל-בְּנֵי יִשְּׁרָאֵל.

6 and ye shall be unto Me a kingdom of priests, and a holy nation. These are the words which thou shalt speak unto the children of Israel.

Universal purpose of Nationhood, in light of Sefer Devarim

Devarim 4:5-8 - light unto other nations -[In light of Breishit 17:1-4 & 18:19]

Review chapters 12->21 - noting commandments for a Nation!

26:16-19: Summary of main speech - in light of blessings in 28:8-10

ת יְצַו ה' אִתְּדּ, אֶת-הַבְּרָכָה, בַּאֲסָמֶידּ, וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶדּ; וּבַרַכְדִּ--בָּאָרֶץ, אֲשֶׁר-ה' אֱלֹהֶידּ נֹתֵן לָדְּ.

8 The LORD will command the blessing with thee in thy barns, and in all that thou puttest thy hand unto; and He will bless thee in the land which the LORD thy God giveth thee.

ּ יָקִימָךּ ה' לוֹ לִעַם קַדוֹשׁ, כַּאֲשֵׁר נִשְׁבַּע-לָךְ: בִּי תִשְׁמֹר, אֶת-מִצְוֹת ה' אֱלֹהֶידְּ, וְהַלַּכְתַּ, בַּדְרַכַיו. **9** The LORD will establish thee for a holy people unto Himself, as He hath sworn unto thee; if thou shalt keep the commandments of the LORD thy God, and walk in His ways.

י וְרָאוּ כָּל-עַמֵּי הָאָרֶץ, כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶידְּ; וַיַראוּ, ממֶדָ.

10 And all the peoples of the earth shall see that the name of the LORD is called upon thee; and they shall in AWE of

אַ**ף תבב עַמִּים**, כָּל-קדשָיו בְּיָדֶךּ; וְהֵם תַּכּוּ לְרַגְלֶךּ, יִשְׂא מִדַּבְּרֹתֶיךּ. See Dv. 33:3

V. Appointing a King - 'obligation' or 'toleration.' Devarim 17:14-20

יד כִּי-תָבא אֵל-הָאָרֵץ, אֵשֵׁר ה' אֵלהֵידּ נֹתֵן לָדְ, וירשתה, וישבתה בה; ואמרת, אשימה עלי מלד, י סיפר me, like all the nations that are round about me';

14 When thou art come unto the land which the LORD thy God giveth thee, and shalt possess it, and shalt dwell therein; and shalt say: 'I will set a king

Discuss: "like all the 'GOyim'" or 'like all the goYIM'

VI. See I Shmuel chapter 8- when People ask for King

. וַיִּתְקַבְּצוּ, כֹּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל; וַיָּבֹאוּ אֵל-שִׁמוּאֵל, הַרַמַתַה

4 Then all the elders of Israel gathered to Samuel unto Ramah.

ָּתָתָרוּ אֱלָיוּ, הָנֵּה אֲתָּה זָקַנִּתָּ, וּבָנֵידְּ, לֹא הָלְכוּ בִּדְרָכֵידְּ ; עַתַּה, שימה-לנו מלד לשפטנו--ככל-הגוים.

5 And they said unto him: 'Behold, thou art old, and thy sons walk not in thy ways; now make us a king to judge us like all the nations.

וֹ וַיַּרֵע הַדָּבָר, בְּעֵינֵי שְׁמוּאֵל, כַּאֲשֶׁר אָמְרוּ, תְּנָה-לְּנוּ מֶלֶדְּ לִשָּׁבְּטֵנוּ; וַיִּתִפַּלֵּל שְמוּאֵל, אֱל-יִהוָה. {פ}

6 But the thing displeased Samuel, when they said: 'Give us a king to judge us.'
And Samuel prayed unto the LORD. {**P**}

Discuss - Why the People are 'pro' & the Prophet 'against'

I Shmuel chapter 12 – Why Hashem wants them to have a King

ָּנִיאמֶר שְׁמוּאֵל אֱל-הָעָם, אַל-תִּירָאוּ--אַתֶּם עֲשִׂיתֶם, אֵת כָּל-הָרָעָה הַזּאֹת; אַדְ, אַלֹ-תַּסוּרוּ מֵאַחֲרִי יִהוַה, וַעֲבַדְתֵּם אֵת־יִהוַה, בְּכַל-לְבַבְּכֵם.

20 And Samuel said unto the people: Fear not; ye have indeed done all this evil; yet turn not ...

כב כִּי לא-יִטשׁ יִהוַה, אֶת-עַמוֹ--**בַּעַבוּר, שִׁמוֹ הַגַּדוֹל**: פִי הוֹאֵיל יָהוָה, לעשות אתכם לו לעם.

22 For Hashem will not forsake His people for His great name's sake; because it hath pleased the LORD to make you a people unto Himself.

VII. What makes King David 'ideal' King – II Samuel 8:15

טו וַיִּמְלֹדְ דַּוִד, עַל-כַּל-יִשְׁרָאֵל; וַיִּהִי דַוִד, **עשֵׁה** משפט וצדקה--לכל-עמו.

15 And David reigned over all Israel; and David executed justice and righteousness unto all his people

Tehillim 72 (in light of Breishit 18:17-19)

- אַ לִשָּׁלמֹה: אֱלֹהִים--מִשִּׁפֵטִידְּ, לְמֵלֶדְ תֵּן;
- 1 [A Psalm] of Solomon. Give the king Thy judgments, O God, and Thy righteousness unto the king's son;
- . נַדִין עַמָּדָ בִצֵדַק; וַעַנְיֵּידָ בִמְשָׁפָּט
- 2 That he may judge Thy people with righteousness, and Thy poor with justice.
- ג יִשְאוּ הַרִים שַלוֹם לַעַם; וּגָבַעוֹת, בִּצְדַקַה.
- 3 Let the mountains bear peace to the people, and the hills, through righteousness.
 - יִשְׁפַּט, עַנְיֵּי-עַם--יוֹשִׁיעַ, לְבְנֵי אֲבִיוֹן; וידכּא עוֹשׁק....
- 4 May he judge the poor of the people, and save the children of the needy, and crush the oppressor.
- מַלְכֵי תַּרְשִׁישׁ וְאִיִּים, מִנְחָה יָשִׁיבוּ; מַלְכֵי שָׁבַא וּסְבַא, אֱשָׁכַּר יַקְרִיבוּ.
- 10 The kings of Tarshish and of the isles shall render tribute; {N} the kings of Sheba and Seba shall offer gifts.
- יא וִישְׁתַּחווּ-לוֹ כַל-מִלַכִים; כַּל-גוֹיִם יַעֲבְדוּהוּ.
- 11 Yea, all kings shall prostrate themselves before him; all nations shall serve him.
- יב כִּי-יַצִיל, אֶבְיוֹן מְשַׁוַּעַ; וְעָנִי, וְאֵין-עֹוֵר לוֹ. יֹג יָחֹס, עַל-דַּל וְאֶבִיוֹן; וְנַפְשׁוֹת אֲבִיוֹנִים יוֹשׁיע.
- 12 For he will deliver the needy when he crieth; the poor also, and him that hath no helper.

([Discuss 'consumer' vs. 'employee' relationship models]

VIII. The signs in chapter 10 in light of Breishit chapter 35 **Shmuel Aleph chapter 10**

אַ וַיִּקַח שָׁמוּאֵל אֵת-פַּדְ הַשֵּׁמֵן, וַיִּצק עַל-ראשו--וַיִּשָּׁקַהוּ; וַיּאמֶר--הַלוֹא כִּי-מְשְׁחַדְּ יָהוַה עַל-נַחֲלַתוֹ, לְנַגִּיד.

- 1 Then Samuel took the vial of oil, and poured it upon his head, and kissed him, and said: 'Is it not that the LORD hath anointed thee to be prince over His inheritance?
- בּבֶּלַכִתִּדְ הַיּוֹם, מֵעְמַדִי, וּמַצָאתַ שָׁנֵי אֲנַשִּים ב <mark>עם-קברת רחל בּגבוּל בּנִימְן,</mark> בַּצֵלְצַח; וָאַמְרוּ ָאֶלֵידָ, נִמְצָאוּ הַאֲתנות אֲשֶׁר הַלַּכְתַּ לְבַקֶשׁ, ּוְהַנֵּה נָטַשׁ אָבִידּ אֶת-דִּבְרֵי הָאֲתֹנוֹת, וְדָאַג לָכֶם לאמר מה אַעשה לבני.
- 2 When thou art departed from me to-day, then thou shalt find two men by the tomb of Rachel, in the border of Benjamin at Zelzah; and they will say unto thee: The asses which thou wentest to seek are found; and, lo, thy father hath left off caring for the asses, and is anxious concerning you, saying: What shall I do for my son?
 - ג וָחָלַפִּתָּ מִשָּׁם וָהָלִאָה, וּבָאתָ עַד-אֵלוֹן תַּבוֹר, וּמְצָאוּךְ שָׁם שִׁלשָׁה אֲנַשִּׁים<mark>, עַלִּים אֵל-</mark> האלהים בית-אל; אחד נשא שלשה גדיים, וְאֶחָד נֹשֵׂא שִׁלשֵׁת כִּכִּרוֹת לֵחֶם, וְאֵחָד, נֹשֵּא
- 3 Then shalt thou go on forward from thence, and thou shalt come to the terebinth of Tabor, and there shall meet thee there three men going up to God to Beth-el, one carrying three kids, and another carrying three loaves of bread, and another carrying a bottle of wine.
- ושאַלוּ לְדָּ, לְשַׁלוֹם; וְנַתְנוּ לְדְּ שְׁתֵּי-לֶחֶם, ולקחת מידם.
- 4 And they will salute thee, and give thee two cakes of bread; which thou shalt receive of their hand.
- בוא גּבְעַת הָאֱלֹהִים, אֲשֶׁר־ בֹּן, תָבוֹא גּבְעַת הָאֱלֹהִים, אֲשֶׁר־ זֹה After that thou shalt come to the hill of God, where is the garrison of the Philistines; and it שָם, נִצְבֵי פִּלְשָׁתִּים ; וִיהִי כִבאַךְ שָם הָעִיר,
- shall come to pass, when thou art come thither to the city, that thou shalt meet a band of prophets coming down from the high place

,ירִים מֵהַבָּמָה, with a psaltery, and a timbrel, and a pipe, and a harp, before them; and they will be ולפניהם גבל ותף וְחַלִיל וְכנוֹר, וְהֵפֶּה prophesying. מתנבאים.

, וְצָלְחָה עָלֶיךּ רוּחַ יִהנָה, וִהִתְנַבִּיתַ עִפַּם וְנֵהְפַּכְתָּ, לְאִישׁ אַחֵר.

6 And the spirit of the LORD will come mightily upon thee, and thou shalt prophesy with them, and shalt be turned into another man.

וְהַיַה, כִּי תבאינה (תַבאנַה) הַאתוֹת זֹּ וְהַיַה, ָהָאֵלֶה--לָדְ: עֲשֵׂה לָדְּ אֲשֵׁר תִּמְצָא יָדֵדְּ, כִּי האלהים עמד.

Breishit 35

בּבאו מפַּדַן אַרָם; וַיִּבְרֶדְ, אתו.

, אַלהִים אֶל-יַעַקב עוד, And God appeared unto Jacob again, when he came from Paddan-aram, and blessed him.

ישראל יהיה שמד, ויקרא את- called his name Israel. שמו, ישראל.

י אמר-לו אלהים, שמף יעקב: • And God said unto him: 'Thy name is Jacob: thy name shall not be called any more Jacob but Israel shall be the

,אני אַל שַדַי, And God said unto him: 'I am God אַני אֵל שַדַי, And God said unto him: 'I am God

אווים אולים, יאָני פֿר אוי פֿרָה וּרְבֵּה Almighty. Be fruitful and multiply; a nation and a company of nations shall be of thee, and kings shall come out of thy loins; ממד; ומלכים, מחלציף יצאו.

ּוֹלְזַרְעַדְּ אַחַרֵידְּ, אֵתֵּן אֵת-הַאַרֵץ.

יב וְאֶת-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר נָתַתּי and the land which I gave unto Abraham ; אָתְּנֶנְה and Isaac, to thee I will give it, and to thy seed after thee will I give the land

אַשֵּׁר-דָּבֵּר אָתּוֹ.

(בְּמַקוֹם, בַּמַקוֹם, בַּמַקוֹם, בַּמַקוֹם, And God went up from him in the place where He spoke with him.

אַשֵּר-דָבֶּר אִתּוֹ--מַצֶּבֶת אָבֶן; וַיַּסֵּדְ עליה נסד, ויצק עליה שמן.

בּמָקוֹם And Jacob set up a pillar in the place יד וַיַּצֶב יַעֲקב מַצֵּבָה, בַּמָּקוֹם where He spoke with him, a pillar of stone, and he poured out a drink-offering thereon, and poured oil thereon.

טו וַיקרַא יַעַקב אֶת-שָם הַמָּקוֹם, אֲשֵׁר דְבֵּר אִתּוֹ שָׁם אַלהִים--<mark>בִית-אל</mark>.

15 And Jacob called the name of the place where God spoke with him, Beth-el.

כָּבָרַת-הָאָרֵץ לַבוֹא אֵפְרָתָה; וַתֵּלֶד

יטי וויסעו מבית אל, ווהי-עוד 16 And they journeyed from Beth-el; and there was still some way to come to Ephrath; and Rachel travailed, and she had hard

ַ וֹתְקַשׁ בִּלִדְתָּה. labour.

כִּי-גַם-זַה לַדְּ בֵּן.

; בְּלְדְתָּה, בְּלִדְתָּה; And it came to pass, when she was in hard labour, that the mid-wife said unto her: 'Fear not; for this also is a son for thee.'

- .קרא-לוֹ בְנִימִין Benjamin.
- אם בּיְהֵי בְּצֵאת נַפְשָׁהּ, כִּי מֵתְה, בּי מֵתְה, פֿי מִתְה, פֿי מִתְּה, פֿי מִתְּה, בּיִרְה, פֿי מִתְּה, פֿי מִתְּה, בּיְרְה, מִיּיִה, בְּיִּתְה, בְּיִּתְה, בּיִרְה, בְּיִבְּיּה, בּיִּתְה, בּיִּתְה, בּיִּתְה, בּיִּתְה, בּיּתְה, בּיִּתְה, בּיּתְה, בּיּתְה, בּיּתְה, בּיּתְה, בּיתְה, בּיתְּה, בּיתְה, בּיתְה, בּיתְּה, בּיתְּה, בּיתְה, בּיתְה, בּיתְּה, בּיתְיה, בּיתְה, בּיתְּה, בּיתְה, בּיתְה, בּיתְה, בּיתְה, בּיתְה, בּיתְה, בּיתְה, בּיתְה, בּיתְה, בּיתְּה, בּיתְה, בּיתְה, בּיתְּה, בּיתְּה, בּיתְּה, בּיתְּה, בּיתְּה, בּיתְּה, בּיתְה, בּיתְּה, בּיתְה, בּיתְּה, בּיתְּה, בּיתְה, בּיתְּה, בּיתְר, בּיתְּה, בּיתְה, בּיתְּה, בּית
 - אַפְרַתָּה, הוא בֵּית לָחֶם.
- יט וַתְּקָבֵר בְּדֶּרֶךְ 19 And Rachel died, and was buried in the way to Ephrath--the same is Beth-lehem.
- . הוא מַצֶּבֶת קְבַרַת-רָחֵל, עַד-הַיּום tne same this day.
- --קבֶרְתָה-, עַל-קבֶרָתָה 20 And Jacob set up a pillar upon her grave; ניצב יעַקב מַצֵּבָה, עַל-קבֶרָתָה the same is the millar of Packeting the same is the pillar of Rachel's grave unto